

Wybory dopiero za rok?

Po zapoznaniu się z informacją dotyczącą stanu przygotowań do wyborów samorządowych Andrzej Maciejewski, przewodniczący sejmowej komisji samorządu terytorialnego, zwrócił się do Wojciecha Hermelińskiego z pytaniem, czy przepisy gwarantują prawidłowe przeprowadzenie wyborów oraz czy jest możliwość przesunięcia ich na kwiecień 2019 roku.

PKW nie ukrywa, że organizacja wyborów idzie jak po grudzie. **Autor: Dominik Krzysztofowicz**

Edyta Bielak-Jomaa
generalny inspektor ochrony
danych osobowych (GIODO)

Kodeks wyborczy musi być zgodny z RODO

Stanowisko, jakie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zajął w kwestii stosowania monitoringu oraz rejestracji obrazu i dźwięku w lokalach wyborczych, było odpowiedzią na prośbę Krajowego Biura Wyborczego o ocenę rozwiązań przyjętych w kodeksie wyborczym pod kątem ich zgodności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO). W piśmie do KBW zwróciłam uwagę na ryzyko, wątpliwości i obawy związane z kształtem regulacji zawartych w kodeksie wyborczym. Choć można je traktować jako realizację gwarantowanego przez Konstytucję RP prawa dostępu do informacji publicznej, wskazałam, że jednocześnie trzeba je dostosować do zasad określonych w RODO – tym bardziej, że jako akt prawa unijnego ma ono pierwszeństwo stosowania przed prawem krajowym. Państwowa Komisja Wyborcza informuje, że dokonuje analizy opinii GIODO i w najbliższym czasie zajmie stanowisko w tej sprawie. Będzie ono istotne dla dalszych działań. Niemniej jednak uważam, że ewentualna inicjatywa dotycząca zmian przepisów regulujących kwestie związane z transmisją prac obwodowych komisji wyborczych leży przede wszystkim w gestii ustawodawcy. Jeśli pojawią się konkretne propozycje zmian prawa w tym zakresie, wówczas GIODO się do nich ustosunkuje.

Odpowiadając Maciejewskiemu, Wojciech Hermeliński zwrócił uwagę, że Państwowa Komisja Wyborcza zgłaszała uwagi do rozwiązań wprowadzonych do kodeksu wyborczego ustawą z 11 stycznia 2018 jeszcze na etapie prac parlamentarnych. Już wtedy miała zastrzeżenia do zmiany art. 5 pkt 12, zgodnie z którym znakiem „X” są co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki. Taki zapis może wywoływać wątpliwości u wyborców, jak oddać ważny głos, a także wątpliwości członków obwodowych komisji wyborczych co do ważności głosu.

Dziś uwag jest więcej. Wojciech Hermeliński wskazuje na problemy z rekrutacją kandydatów na urzędników wyborczych, w szczególności w dużych miastach. Szef Krajowego Biura Wyborczego powinien ich powołać 4556 – do 2 maja. 18 kwietnia było niecałe 3 tys. osób (a nie każda spełnia wymagania – przyp. aut.). Brakujących kandydatów mieli zgłosić w ciągu kilku dni wojewodowie, marszałkowie, starostowie i wójtowie – w dniu zamykania tego numeru „Wspólnoty” nie było wiadomo, czy to się udało.

Skąd takie problemy z powołaniem urzędników wyborczych? Po pierwsze, zbyt niskie wynagrodzenie przy ewentualnej utracie części wynagrodzenia ze stałego miejsca pracy. Hermeliński zaproponował zrekompensowanie ponoszonych przez urzędników kosztów do-

jazdów do gminy, w której będą wykonywać swoją funkcję. Drugi powód to zakaz wykonywania funkcji w gminie, w której się mieszka. Duże zainteresowanie pracą wykazywali emeryci, którzy wcześniej byli już urzędnikami wyborczymi – ale według obecnego prawa nie mogą tego robić.

Przewodniczący PKW nie kryje także obaw co do powołania członków obwodowych i terytorialnych komisji wyborczych, które powinny zatrudnić niemal pół miliona członków.

W liście Hermelińskiego nie zabrakło kwestii prowadzenia transmisji z lokali wyborczych. Według niedawnej opinii GIODO przepisy kodeksu wyborczego w tym zakresie nie są do końca zgodne z rozporządzeniem RODO, które wchodzi w życie 25 maja, czyli na długo przed wyborami.

Wojciech Hermeliński przypomniał również o pilnej konieczności nowelizacji art. 12 ust. 3 ustawy z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, mającej na celu zapewnienie szybkości oraz sprawności postępowania sądowo-administracyjnego w sprawach skarg na akty organów wyborczych dotyczące podziału gminy na okręgi wyborcze. Analogiczny problem dotyczy art. 420 § 2 kodeksu wyborczego w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2019 r. ■